

י"ח תמוז תשע"ט
21 יולי 2019

מנהלי בתי הספר
רכזים ומורים

שלום רב!

חוזר מפמ"ר במוזיקה לשנה"ל תש"פ

עם סיום חופשת הקיץ ובפתחה של שנת תש"פ הבאה עלינו לטובה, אני מבקש לברך אתכם בברכת שנת לימודים פורייה ומוצלחת עם המשך עשייה מוסיקלית חינוכית, איכותית ומגוונת, שנת יצירה, שנה של גילוי עניין, אתגר והנאה בתהליך ההוראה.

ברצוני להודות לכם על העבודה הקשה וההירתמות לתהליך בחינת הבגרות החיצונית. התרשמתי עמוקות מהדאגה לתלמידים וממחויבות עמוקה להובילם להצלחות. זה לא מובן מאליו וראוי להערכה.

ברצוני להדגיש כי לכולנו אותה מטרה. הצלחת תלמידים והצלחתכם להובילם לתהליך חינוכי וערכי משמעותי ולהשיגם היא הצלחת הפיקוח על החינוך המוסיקלי.

בכל שנה נשים דגש על תפקידינו כמורים המובילים את מקצוע המוזיקה מתוך מקצועיות ומתוך למידה ערכית, משמעותית, מעמיקה ויצירתית. נשים דגש על חיפוש דרכים שיעודדו את התלמידים לחדוות למידה תוך מתן כלים ופיתוח מיומנויות מקצועיות, אסטרטגיות לחשיבה מסדר גבוה, תהליכי חקר, פדגוגיה דיגיטלית בד בבד עם פיתוח רגישות, קבלת והכלת האחר.

בחינת הבגרות של שנה"ל תשע"ט ותש"פ תהיה ללא שינוי מבחינת נושאי הבחינה, היקפה ומבנה הבחינה, למעט תוספת של הכתבת מקצב ושימוש מוגבר יותר בשמיעת היצירות ובתווים כחלק מבחינת הבגרות על מנת להקל על התלמידים ולמקסם את תהליכי הבחינה המתקשבת.

לתלמידי כיתה י' שהתחילו את לימודיהם בשנת תשע"ט וייבחנו בבחינת הבגרות בתש"פ נחיל מספר שינויים: באופן חלוקת האחוזים בין מקצועות המוזיקה השונים, במקצוע תרבויות המוזיקה (יבוסס על האנתולוגיה החדשה) ובהכנסת תוכנית תיווי לשגרות הלימוד של המגמה, על מנת שתלמידים יהיו מסוגלים לכתוב תווים באמצעות מחשב גם בבחינה עצמה.

במסגרת ההערכה הבית ספרית אנו שואפים לעבור למודל הוראה-למידה-הערכה, המציב בפני כולנו אתגר. על מנת להיענות לאתגר בצורה המיטבית נשים השנה דגש רב על למידת חקר, תלקיט ולמידה מבוססת פרויקטים -PBL- בכנסים, בהשתלמויות, בימי עיון ובמפגשי הדרכה.

השינויים עליהם אנו שוקדים אמורים לאפשר למוזיקה להיות מקור הידע והעניין עבור התלמידים. למוזיקה כוחות נסתרים החודרים לנפש האדם ועוזרים לארגן את הזיכרון. שינוי היצירות המוזיקליות הופך את תהליך הלמידה משמעותי יותר עבור התלמידים, הם יבססו ויפנימו את הידע בעיקר בהאזנה ליצירות והתבוננות בתווים. השינוי יגרום לתלמיד להתייחד עם היצירה, ובאמצעים אלה יזכור טוב יותר את התכנים הנלמדים ויתרגל זאת ביתר הנאה, מה שיקרין על כל תהליכי הוראה למידה.

כולי תקווה, שהמעבר למבנה הבחינה החדש תוך דיון מעמיק והרחבת מעגלי השיח והשותפות עמכם יהווה עבור כולנו שינוי מבורך, שיוכל להעמקת הלמידה המשמעותית בתחום המוזיקה.

בצלאל קופרוסר – מפמ"ר מוזיקה

להלן פירוט התכנים בחוזר זה:

תוכן

- 3..... הודעות כלליות המזכירות הפדגוגית.
- 3..... שאלות עמ"ר (ערכים, מעורבות, רלוונטיות) :
- 3..... ועדת הסיפור השלם (ועדת ביטון) ויישום המלצותיה במערכת החינוך
- 3..... תיק תוכניות לימודים לעובדי הוראה
- 4..... הודעות אגף א' אמנויות
- 4..... לשמור על קשר: עדכון פרטים
- 4..... למידה מעמיקה ומשמעותית בתחום הדעת מוזיקה
- 5..... תכניות ומחשבות לעתיד:
- 6..... מתווה תכנית הלימודים במוזיקה ואופני הערכה בשנת תש"פ
- 6..... מודל הלימודים במגמת המוזיקה:
- 6..... תורת המוזיקה ופ"ש
- 7..... תולדות היצירה המוזיקלית
- 8..... ביצוע
- 9..... יחב"ס / יחידות הרחבה
- 10..... מסגרת השעות השנתית והסמסטריאלית עבור מגמת המוזיקה – מינימום:
- 10..... בחינת בגרות מוזיקה במועד קיץ תש"פ
- 10..... בחינת הבגרות הארצית:
- 11..... בחינה מותאמת לבעלי לקויות למידה
- 11..... הטמעת מודל ההיבחנות החדש:
- 11..... רסיטל בגרות תש"פ
- 12..... תקצוב מגמות המוזיקה
- 12..... השכלה כללית
- 12..... מעורבות אישית וחברתית
- 12..... מידע ואתרי שיתוף ברשת
- 13..... השתלמויות, כנסים וימי עיון במוזיקה
- 13..... השתלמויות תש"פ
- 13..... קורס הכשרה לחונכי סטאז' בחינוך המוזיקלי
- 14..... שמרו את היום
- 14..... הצגת תוצרים במסגרת כינוסי הרכבים
- 15..... צוות הפיקוח וההדרכה על לימודי המוזיקה תש"פ
- 15..... קישורים שימושיים:

הודעות כלליות המזכירות הפדגוגית

Head of Pedagogical Affairs

رئيس السكرتارية التربوية

שאלות עמ"ר (ערכים, מעורבות, רלוונטיות) :

שאלות עמ"ר (ערכים, מעורבות ורלוונטיות) - קידום החשיבה, הרגש והערכים בלמידה כחלק מפיתוח ה"חממה הפדגוגית"

בשנתיים הקודמות העמקנו את העיסוק בעמ"ר בלמידה, בהוראה ובהערכה. הדבר בא לידי ביטוי בפיתוח המקצועי, בשיח ובכיתה. בשנה זו נעמיק ונרחיב את השיח על המעורבות, הרלוונטיות והערכיות בתוך הלמידה ובהערכה. אנו מבקשים מכם לשלב את השיח הזה בלמידה ובכיתות. אנו מזכירים שעיקר מטרתנו היא הלמידה בכיתה, ושתשובה נכונה תהא רק תשובה המבוססת על ידע של תחום הדעת. בכדי ללמוד עוד על תפיסת העמ"ר ועל שאלות שנשאלו בבחינות הבגרות בתחומי הדעת השונים ראו [כא](#)

ועדת הסיפור השלם (ועדת ביטון) ויישום המלצותיה במערכת החינוך

משרד החינוך כולו ממשיך במדיניות יישום ועדת הסיפור השלם (ועדת ביטון). מטרת היישום הוא שכל תלמיד במערכת החינוך יכיר את הסיפור הישראלי השלם, הכולל גם את העושר התרבותי, החברתי וההיסטורי של קהילות יהדות ספרד והמזרח. בשנת הלימודים תש"פ נמשיך בהעמקת יישום ועדת הסיפור השלם (ועדת ביטון). כחלק מן הרצון להראות את הסיפור השלם של החיים במדינת ישראל על כל גווניהם, בדגש על יהדות ספרד והמזרח בתחום הדעת שלנו נכתבו:

- עיבודי 10 פיוטים למקהלות .
- כתיבת תכנית לימודים למגמות מוזיקה העוסקות בחקר, תלקיט ולמידה מבוססת פרויקטים בנושא פיוטים. לפרטים נוספים על תכנית יש לפנות לכתובת: laorsara@gmail.com

לקריאת הדו"ח כולו ראו [כא](#)

תיק תוכניות לימודים לעובדי הוראה

תיק תוכניות לימודים לעובדי הוראה הוא כלי מקוון, חשוב ומשמעותי ללמידה. התיק מציג את כלל תוכניות הלימודים בכל תחומי הדעת, בכל שכבות גיל ובכל המגזרים. הוא מאפשר לתכנן את התהליך הלימודי והחינוכי בעילות מרבית תוך כדי יצירת קשרים בין ידע, מיומנויות וערכים.

תיק תוכניות לימודים כולל את:

1. הידע הנדרש על פי תכנית הלימודים.
 2. המיומנויות המרכזיות בכל תחום דעת (קוגניטיביות, תוך אישיות ובין אישיות).
 3. הערכים המרכזיים בתחומי הדעת השונים.
- בנוסף התיק כולל מגוון חומרי למידה, יחידות הוראה, סרטונים וכלי הערכה ומעודד ליזום, ליצור ולגוון את אופני הלמידה תוך כדי שימוש בכלים עכשוויים ברוח הלמידה המשמעותית.
- התיק מהווה חלק ממהלך אסטרטגי לאומי רחב היקף, אשר נועד להתאים את הלמידה לאתגרי המאה ה-21.

[קישור לתיק תוכניות לימודים](#)

הודעות אגף א' אמנויות

במסגרת המהלכים המשמעותיים של מנכ"ל משרד החינוך מר שמואל אבוהב, לקידום לימודי האמנויות במערכת "אמנויות סביב השעון" בחינוך הפורמלי ובתכניות המשלימות לכל שכבות הגיל, מהקדם יסודי ועד לחטיבות העליונות, אגף אמנויות בשיתוף מנהל חברה ונוער חברו יחד לחשיבה ולאיגום תכניות הלמידה והעשייה במסגרת התפתחות אישית, מעורבות חברתית והחינוך הערכי בבתי הספר.

בחט"ב יצאה לדרך התכנית החברתית החדשה "אמנויות מעצבות חברה – Art's Makers" המקדמת לימוד אמנויות בדגש על פרויקטים קבוצתיים וחברתיים בלמידה סמסטריאלית ובחתך רב גילי.

בחט"ע רכזי המעורבות והחינוך החברתי יחד עם המורים והרכזים במגמות האמנויות בתחום המוזיקה, התאטרון, המחול, האמנות החזותית הקולנוע והמדיה יקדמו למידה כישרון וצמיחה אישית בהקשר של זהות, עשייה חברתית ותרבות בקהילה.

מדצי"ם לקראת שנת הלימודים תש"פ אנו מבקשים לקדם יעד של מנהיגות והדרכה - השאיפה היא לאפשר לתלמידים ליישם את הכישרון האמנותי שלהם בתחומים השונים ולטפח שכבת מנהיגות והדרכה במסגרות חינוכיות לכל שכבות הגיל בפעילות בחוגים, במתנסים, בצהרונים, במופעי סל תרבות, בתנועת תרבות, בשעות הלימודים ובפעילויות של אחה"צ.

לשמור על קשר: עדכון פרטים

אנו רואים חשיבות רבה בעדכון שוטף של המערכת בפרטי כל בתי הספר, היקפי שעות, מספרי תלמידים והמורים למוזיקה המלמדים במגמה. לצורך כך נבנה ממשק נתונים אשר נשלח אליכם בדוא"ל, אותו אנו מבקשים למלא ע"פ ההנחיות. כמו כן אנו שואפים להנחיל שיח קבוע ונמשך של קהילת מורים באמצעות כנסים, מפגשי הדרכה אישיים וקבוצתיים, מפגשים וירטואליים, השתלמויות וימי עיון. כל התכתבות עם הפיקוח על הוראת המוזיקה תתבצע אך ורק באמצעות [הדואר האלקטרוני](#).

- נבקשכם להקפיד ולהשתמש רק בטפסים הרשמיים.

למידה מעמיקה ומשמעותית בתחום הדעת מוזיקה

במהלך השנים האחרונות אנו נערכים להכנסת ולהטמעת בגרות חיצונית במקצוע המוזיקה. לצורך כך פותחו חומרי לימוד, נערכו השתלמויות מורים ובוצעה הלימה בין היקף חומר הלימוד לבגרות לבין מספר שעות הלימוד על פני שלוש השנים. נמשיך את יישום הלמידה המשמעותית הלכה למעשה. אנו נערך לכך בפיתוח מקצועי, שיתמקד הן בשיטות ההוראה PBL ותלקיט והן בשיטות הערכה. בשנים האחרונות משרד החינוך מוביל את התפיסה של למידה משמעותית. אנו רואים בכך חלון הזדמנויות לחולל שינוי מהותי, לסייע בעיצובו של בוגר חושב, ערכי ומשכיל ולזמן לתלמידים התנסויות פעילות וחוויות, פיתוח כישורי חשיבה מסדר גבוה, למידה שיתופית ועבודת צוות. למידה משמעותית הינה תפיסת עולם. ככזו נשאף ליישמה בשנים הבאות באופן מודרג בשני חלקי הבחינה, הן בבחינה החיצונית (50%) והן בהערכה החלופית (50%).

תכניות ומחשבות לעתיד:

- בעתיד ולאחר תהליך הדרגתי בחינת הבגרות החיצונית תהיה מורכבת הן משאלות או פרטי בחינה, הבודקים בקיאות, ידע והבנה בסיסית והן משאלות או פרטי בחינה, המבוססים על ביצועי הבנה ועל מגוון כישורי חשיבה מסדר גבוה ושאלות עמ"ר (ערכים, מעורבות, רלוונטיות).
שאלות בתרבויות (תולדות היצירה המוזיקלית) (תבוססנה על שמיעת היצירות והתבוננות בפרטיטורה. אנו מבקשים להוביל למצב בו החוויה המוזיקלית - האזנה ליצירה, שפת המוזיקה וסמליה ומתוך כך התייחדות עם היצירה - יובילו את התלמידים לביסוס תשובתם על הבנה מעמיקה של התופעות המוזיקליות השונות ולא רק על שליפה מהזיכרון (תכנית זו תחול על תלמידי י' שהתחילו את לימודיהם בתשע"ט). לצורך כך נכתבת האנתולוגיה (אשר בימים אלו קרובה לכדי השלמה), הפונה לדרכי הוראה ולמידה בדרך זו. פיתחנו אמצעים [אודיו ויזואליים – סרטוני אנתולוגיה](#) על מנת לייצר פדגוגיה מיטבית, תרגול ועיצוב אוניברסאלי בלמידה הפונה לערוצי למידה שונים ומגוונים.
[דוגמאות לשאלות בהתבסס על האנתולוגיה](#)
- במתווה תכנית הלימודים ואופן ההערכה ביחידה הבית ספרית ניתן להוסיף תכנים ייחודיים בכפוף לקבלת אישור הפיקוח: **בחירת נושא** מתוך מגוון קיים ע"פ נטיית הלב של צוות המגמה, **המרת היחידה הבית ספרית ביחידה נוספת של הרכבי הביצוע** המושתתת על **בלק וכיצ"ב** או בניית **תכנית ייחודית**, שתאפשר ביטוי עצמי של המורים ומרכזי המגמות מתוך מתן מקום ליצירתיות ולדגשים שהמגמה מבקשת להוביל – כל האמור לעיל החל מכיתות י' בשנה"ל הקודמת, תשע"ט.
- במסגרת כוונתנו לעודד למידה חווייתית, לטפח למידה שמקשרת בין התוכן הלימודי לבין היבטים אישיותיים ואישיים, וכן מתוך רצון להיות רלבנטיים בחומרי הלימוד הנלמדים ולהתייחס לרב תרבותיות, הקיימת בחברה הישראלית, אנו נמשיך בפיתוח והטמעה של יחידות התמחות לבחירה, שתהיינה חלק מהבחינה החיצונית ותחלפנה פרקים מתוך חומרי הבחינה הקיימים (יחידות ההתמחות של הג'ז והפופ רוק). בנוסף אנו עובדים על פיתוח חומרי למידה ופיתוח מקצועי, על מנת שמורים יוכלו להתפתח בכיוונים אלו. כיום, יחידות ההתמחות הקיימות הן מוזיקה קלאסית אמנותית, ג'אז, ופופ/רוק. מטרתנו להוסיף התמחות בתחום **מוזיקה ערבית**. נעדכנכם בהמשך בהתקדמות התהליך.
- בינת השטח, "שטח מלמד את השטח" (רפלקציה חוזרת בעקבות השתלמות, תובנות ופיתוחים של רכזים ומורים), הגדלת מאגרי יחידות הוראה ורעיונות עבור המורים בנושאים שונים, כגון: האנתולוגיה, תאוריה, פיתוח שמיעה וכו'.
- הרחבת היקף לימודי מוזיקה בחטיבות הביניים כמענה על הצורך של תלמידים ללימודי מוזיקה, על הצורך בשיפור האקלים החינוכי בית ספרי וכמענה על הצורך של המערכת באיתור תלמידים, קיום הרכבי ביצוע, לימודי תאוריה והאזנה על מנת להכין את התלמידים טוב יותר ללימודי המוזיקה במגמה ויצירת רצף ספיראלי בלימודי המוזיקה. גם השנה יקצה הפיקוח ל-60 מגמות 360 שעות עבור לימודי מוזיקה בחטיבות – 6 ש"ש לכל חטיבה מול התחייבות להוסיף 4 ש"ש.
תבחינים לתכנית לימודי מוזיקה בחטיבת הביניים – [קראו כאן](#).
- התוכנית החברתית החדשה "אמנויות מעצבות חברה" לחטיבות הביניים מטעם האגף לאמנויות – תכנית המקדמת לימוד אמנויות בדגש על פרויקטים קבוצתיים וחברתיים בלמידה סמסטריאלית ובחתך רב גילי. היחידות בתחום המוזיקה עוסקות ב"שירת המונים" וביצירת "פסקול ישראלי". מדובר בהזדמנות ייחודית לחשוף תלמידים לנושאים עכשוויים בתחום.
כל הפרטים [בקישור כאן](#)

- הכנסת הכתבות קצב למבחן המקוון - גם השנה נעביר במהלך שנת הלימודים תרגילים לדוגמה, שישקפו את רמת הדרישות לבחינה.
- בהמשך להשתלמות המקוונת ללימוד תוכנות תיווי, נאפשר השנה שעות הדרכה והשלמה, על מנת שנוכל ליישם את כתיבת התווים במבחן המקוון. לתלמידי כיתה י של תשע"ט (יא' השנה), יש להמשיך ולשלב את תוכנת MuseScore כחלק מתהליכי הלימוד שכן בבחינת הבגרות של תשפ"א יהיה בכך שימוש בבחינת הבגרות.
- אנו שבים ומדגישים את חשיבות טיפוח הקשר בין מגמות המוזיקה ובין הקונסרבטוריונים / מרכזי המוזיקה ביישוב, ונפעל במשותף להעמיקו, [להלן מסמך ההסדרה בין מגמות מוזיקה לקונסרבטוריונים](#).

מתווה תכנית הלימודים במוזיקה ואופני הערכה בשנת תש"פ

מודל הלימודים במגמת המוזיקה:

נושאי הלימוד, הן בליבה והן בהתמחות, מתחלקים בין בחינה ארצית חיצונית ומשימות בית ספריות. בטבלה הראשונה מפורטים בכלליות הנושאים הנדרשים בכל אחד משני חלקים אלו:

משימות להערכה בית ספריות (יחב"ס)	בחינה חיצונית
50%	50%
- תורת המוזיקה התמחות 5%	- תורת המוזיקה (+פ"ש) ליבה 15%
- פיתוח שמיעה 8%	- תולדות היצירה המוזיקלית ליבה 15%
- תולדות היצירה המוזיקלית התמחות 10%	- תורת המוזיקה התמחות 10%
- ביצוע 17%	- תולדות היצירה המוזיקלית התמחות 10%
- הרחבה לבחירת הרכז 10%	

יודגש כי **1 יח"ל** מתוך המשימות הבית ספריות הינו **ביצועי** ו-**1 יח"ל** הינו **יחידה במתודה חלופית**, דהיינו **לפחות 20%** נוספים על הביצוע יילמדו ויוערכו בהתאם למתודות אלו (תלקיט, PBL, חקר וכו'). על הרכזים למלא מחוונים עבור **שתי יחידות** אלו ע"מ לשקף פעילות זו, וע"מ ליצור סטנדרטיזציה במתן ציון הבגרות.

משימות הבגרות בחלוקה נושאית לפי "חיצוני" (ליבה / התמחות) ו"בית ספרי" (ליבה / התמחות):

תורת המוזיקה ופ"ש

1. תורת המוזיקה חיצוני ליבה:

- א. כל הידע המכין לפרק ההרמוניה:
- ✓ קריאת תווים בשני מפתחות, סימני היתק, הכרות עם המקלדת ופריסת האוקטבות.
- ✓ מרווחים (דיאטוניים וכרומטיים),
- ✓ סולמות: מז'ור, מינור (טבעי, הרמוני, ומלודי). מעגל הקוויטות. יחס מז'ור-מינור (מקביל – שוויי סימני היתק, הומונימיים – שוויי טוניקה).
- ✓ טרנספוזיציה

ב. הרמוניה - אקורדים:

- ✓ בנייה וזיהוי אקורדים (4 משולשים ו-7 "מרובעים") – במצב יסודי ובהיפוכים.
- ✓ קשר דרגה-סולם (במשולשים ובמרובעים).
- ✓ הפונקציות ומשמעותן.
- ✓ הספט-אקורד הדומיננטי, היפוכיו ופתרונו לטוניקה.
- ✓ ניתוח הרמוני לפסוק כוראלי קצר.

ג. פיתוח שמיעה:

- ✓ הכתבת קצב פשוטה.

2. תורת המוזיקה **חיצוני התמחות** - יתכנו מספר משימות בהתאם להיקפי הבחינה:

קלאסי	ג'אז	פופ-רוק
א. ניתוח הרמוני ברמת קושי מוגברת.	א. ניתוח (צורה והרמוניה) של סטנדרט.	א. ניתוח (צורה והרמוניה) של שיר.
ב. הולכת קולות	ב. ג'אז-בלוז/רית'ם צ'יינג'ס: מהלכים הרמוניים, ר'הרמוניזציה ותחליפים.	ב. הבלוז בהקשרו הרחב (לא רק כמהלך הרמוני!)
ג. מודולציות ותכנית טונאלית	ג. תכנון פסוק הרמוני פונקציונאלי (מודולציות, טוניסיזציות, מיקסטורות).	ג. ניתוח (סאונד, הפקה והשוואת ביצועים) של שיר.
ד. ניתוח יצירה קצרה (מבני, מלודי, הרמוני, ביצועי)		ד. תכנון פסוק הרמוני פונקציונאלי (מודולציות, טוניסיזציות, מיקסטורות).

3. תורת המוזיקה **בית ספרי התמחות**:

קלאסי	ג'אז	פופ-רוק
א. תרגילי הולכת קולות מתקדמים: בס ממוספר והירמון סופרן.	א. תרגילי ניתוח הרמוניים בדרגת הקושי שאליה הגיעה הכיתה.	א. תרגילי ניתוח הרמוניים בדרגת הקושי שאליה הגיעה הכיתה.
ב. פיתוח שמיעה מלודי, ריתמי והרמוני (הכתבות וסולפז').	ב. פיתוח שמיעה מלודי, ריתמי והרמוני (הכתבות וסולפז').	ב. פיתוח שמיעה מלודי, ריתמי והרמוני (הכתבות וסולפז').
ג. ניתוח יצירה רחבה (פרק)	ג. אילתור ג'אז – קשר דרגה-מודוס. טרנסקריפציות ועבודה על סולואים איקוניניים.	א. אלתור – קשר דרגה-מודוס. טרנסקריפציות ועבודה על סולואים איקוניניים.

תולדות היצירה המוזיקלית

4. תולדות היצירה המוזיקלית **חיצוני ליבה**: (התלמיד נכנס לבחינה עם רשימת האזנה לבנה).

- א. תולדות המוזיקה המערבית:
 - ✓ למידה בהתאם לטבלאות ובהתאמה לאנתולוגיה המתגבשת.
 - ✓ התלמיד יענה לשאלות ממוקדות על פי נושאי הלימוד שבטבלאות ויצירות שנותחו באנתולוגיה.

5. תולדות היצירה המוזיקלית **חיצוני התמחות** - יתכנו מספר משימות בהתאם להיקפי הבחינה:
(התלמיד נכנס לבחינה עם רשימת האזנה לבנה).

קלאסי	ג'אז	פופ-רוק
למידה על פי הטבלאות בהתאמה לאנתולוגיה המתגבשת. התלמיד יענה לשאלות רחבות לפי תקופת ההתמחות שנלמדה	קטע UnHeard: התלמיד יאזין לקטע בסגנון מובהק מתוך תתי-התקופות בתולדות הג'אז -1890-1965, לרבות פיוז'ן, ויענה על מספר שאלות הקשורות לנשמע בקטע (יעריך את התקופה, הסגנון, יזהה את כלי הנגינה וישלים מתוך הידע שלו פרטים נוספים). – יערכו מספר סימולציות.	קטע UnHeard: התלמיד יאזין לקטע בסגנון מובהק מתוך תתי-התקופות בתולדות הפופ-רוק (הבלוז ושורשי המוזיקה הפופולרית, לרבות והרוק הישראלי (1967-1990), ויענה על מספר שאלות הקשורות לנשמע בקטע (יעריך את התקופה, הסגנון, יזהה את כלי הנגינה וישלים מתוך הידע שלו פרטים נוספים). – יערכו מספר סימולציות.

6. תולדות היצירה המוזיקלית **בית ספרי התמחות** - יתכנו מספר משימות בהתאם להיקפי הבחינה:

קלאסי	ג'אז	פופ-רוק
<p>א. מבחן האזנה: כ-10-12 יצירות מתוך רשימה של כ-30-50.</p> <p>ב. למידה/הערכה חלופית-הציון יקבע על פי עבודת חקר, תלקיט-תיק עבודות או למ"פ</p>	<p>א. מבחן האזנה: מומלץ להכין מבחן אשר ישקף: * היכרות עם הרצף ההיסטורי. * רגישות להבדלים הסגנוניים בין התקופות. * יכולת לנמק ולהפגין הבנה בין הבדלים אלו והצגתם באמצעות שימוש במונחים מוזיקליים מקצועיים (ניתוח באמצעות מרכיבי המוזיקה). * היכרות (שאיננה מבוססת על זיהוי טריוויה) עם המלחינים, המבצעים ורפרטואר המופת.</p> <p>ב. למידה/הערכה חלופית: הציון יקבע על פי עבודת חקר, תלקיט-תיק עבודות או למ"פ.</p>	<p>א. מבחן האזנה: מומלץ להכין מבחן אשר ישקף: * היכרות עם הרצף ההיסטורי. * רגישות להבדלים הסגנוניים בין התקופות. * יכולת לנמק ולהפגין הבנה בין הבדלים אלו והצגתם באמצעות שימוש במונחים מוזיקליים מקצועיים (ניתוח באמצעות מרכיבי המוזיקה). * היכרות (שאיננה מבוססת על זיהוי טריוויה) עם המלחינים, המבצעים ורפרטואר המופת.</p> <p>ב. למידה/הערכה חלופית: הציון יקבע על פי עבודת חקר, תלקיט-תיק עבודות או למ"פ.</p>

ביצוע

7. ביצוע **בית ספרי התמחות**.

- יחידת הביצוע תילמד משך שלוש שנים ותהיה הלב הפועם של המגמה.
- יודגש כי כל החלק הביצועי הינו בבחינת **משימה/ות בית ספריות** (להלן: יחב"ס). בדומה לכל יחידה בית ספרית, גם יחידה זו תוערך ותימסר בכפוף למחונן ברור ובהיר.
- יחב"ס ביצוע אמור להוות שיקוף של הפעילות הביצועית במגמת המוזיקה משך כל שלוש השנים (לפחות סדנא לתלמיד משך שלוש שנים).

- ד. יודגש כי עניינה של יחידה זו הינו הנגינה בצוותא ולא הנגינה היחידנית. למרות זאת יש לשאוף כי פרט לעבודה בכיתה (סדנה תלוית שעות) יימדד התלמיד בהתאם לפעילותו הביצועית הכוללת ובכלל זה: השתתפות פעילה באירועים וטקסים בית ספריים, מעורבות פעילה בסדר היום המוזיקלי בקהילה ויוזמה אישית בהרכבים אישיים מחוץ לבית הספר (כגון להקת רוק). על רכז המגמה ורכז יחידת הביצוע לקיים מעקב אחר כל תלמיד במגמה להעריך ולבקר את שלל הפעילויות המוזיקליות שבהן מעורב התלמיד.
- ה. על התלמיד לדעת כי להיותו "מוזיקאי" נודעת משמעות נרחבת ביחס לכל מעגלי החיים.

יחב"ס / יחידות הרחבה

8. יחידה בית ספרית/יחידות הרחבה לבחירת הרכז **בית ספרי - התמחות**.
- א. משקלה של היחידה הבית ספרית הינו 1 יח"ל, דהיינו לפחות 20% מהמשימות הבית ספריות שאינן משימות ביצוע אמורות להילמד בשיטות הערכה חלופית (תלקיט, PBL, חקר וכו'), ובכלל זה גם דרכי הערכתן. בדומה לכל יחידה בית ספרית, גם יחידה זו תוערך ותימסר בכפוף למחונן ברור ובהיר.
- ב. גיבוש וניסוח תכנית הלימודים ביחב"ס, הוראתה, בחינתה והערכתה הינה בידי רכז המגמה וצוות המורים באופן בלעדי, ובלבד שהיחב"ס עברה ייעוץ ואישור מקדים של הפיקוח המוזיקלי.
- ג. מגוון הנושאים ותחומי הדעת האפשריים ביחידה זו הינו אין סופי כמעט, וזו הזדמנות עבור רכז המגמה ל"חלקת אלוהים" המשקפת את תחומי התמחותו הייחודיים מחד ופרופיל התלמידים במגמה ומגבלותיה / חוזקותיה מאידך.
- ד. יחידה זו יכולה להיות הרחבה והעמקה (מסורתיים) של נושאי תורת המוזיקה או תולדות המוזיקה או נושא ייחודי המאפשר הרחבת אופקים נוספת. יחידה זו יכולה לכלול גם את 10% להערכת הרכז (ראה טבלה בתחילת המסמך).

לפירוט תכנית הלימודים במגמת המוזיקה בתש"פ: לחץ כאן

מסגרת השעות השנתית והסמסטריאלית עבור מגמת המוזיקה – מינימום:

ש"ש	כיתה י"ב	ש"ש	כיתה י"א	ש"ש	כיתה י'
2	תורת המוזיקה	2	תורת המוזיקה	2	תורת המוזיקה
2	תרבויות המוזיקה	2	תרבויות המוזיקה	2	תרבויות המוזיקה
2	נושא בית ספרי	2	נושא בית ספרי	2	נושא בית ספרי
2	הרכבי ביצוע *	2	הרכבי ביצוע *	2	הרכבי ביצוע *
1	שיעור נגינה *	1	שיעור נגינה *	1	שיעור נגינה *
1	שיעור ליווי *	1	שיעור ליווי *	1	שיעור ליווי *
2	עבודה עיונית נלווית לביצוע *	2	עבודה עיונית נלווית לביצוע *	2	עבודה עיונית נלווית לביצוע *
12		12		12	סה"כ

* יתקיימו בקמפוס המקביל

למרות זאת יש להקפיד על כמה עקרונות יסוד:

- הרכבי ביצוע יינתנו משך כל שנות הלימוד, ניתן לפצל שעות אלו בין המגמה לבין הקמפוס המקביל.
- במגמות גדולות: בנושא הבית ספרי ניתן לפצל את קבוצת הלימדה - מינימום שעה שבועית אחת לתלמיד בנושא הבית ספרי.
- אנו מבקשים לרענן ולהזכיר כי על כל תלמיד המתקבל למגמה חלה חובת למידת נגינה/שירה אישית במהלך שנתיים, לפחות, טרם כניסתו למגמה.
- מודגש בזאת כי כל תלמיד במגמה נדרש ללימוד נגינה אינדיבידואלית במשך כל שנות הלימוד במגמה.
- משך הזמן המומלץ ליחידות הליבה הינו 3 סמסטרים,

בחינת בגרות מוזיקה במועד קיץ תש"פ

בחינת הבגרות הארצית:

בחינת הבגרות בקיץ תש"פ תתקיים במתכונת בחינת הבגרות שהתקיימה בתשע"ט, בחינת בגרות ארצית אחידה ובמועד אחד לכלל תלמידי מגמות המוזיקה בישראל. בחינה זו תהיה בפורמט מקוון באמצעים טכנולוגיים המפותחים במט"ח ותהיה זהה במתכונתה לבחינה שהתקיימה בקיץ תשע"ט.

במהלך תקופת ההטמעה (שתימשך גם בשנת תש"פ) בחינת הבגרות תיכתב בשתי גרסאות (גרסת נייר וגרסה מקוונת), על כל המורכבות והמגבלות שבכך.

בחינת הבגרות הארצית תהיה בהיקף של 50% ותכיל שלושה שאלונים:

- **שאלון ליבה תורת המוזיקה.**
 - **שאלון ליבה תולדות היצירה המוזיקלית**
 - **שאלון יחידת ההתמחות**
- (מוזיקה קלאסית אמנותית/ג'אז, פופ-רוק)**

היקף הזמן יהיה 60 דקות עבור כל שאלון, ובסך הכול שלוש שעות עבור הבחינה כולה.

בחינה מותאמת לבעלי לקויות למידה

מתוקף היותה של שפת המוזיקה וסמליה ייחודיים נדרשת היערכות מיוחדת לקיום בחינה מותאמת. על כן, נדרש מכל רכז/ת מגמה להעביר עד ל-15 בינואר 2020 את הבקשות להתאמות לצורך בדיקתם והסדרתם עם אגף הבחינות. אנו ננהג בהתאם להנחיות האגף וננחה את רכזי/ות המגמות בהתאם. במהלך שנת תש"פ הפיקוח יגבש מסמך בעניין התאמות לבחינת הבגרות לתלמידים לקווי למידה על כל הרצף.

הטמעת מודל ההיבחנות החדש:

היערכות לבחינת הבגרות הארצית תעשה בכמה מישורים כמפורט:

- הסתגלות למודל ההיבחנות המקוון הן ברמת אחראי התקשוב הבית ספרי והן ברמת ההסתגלות האוריינית של כל תלמיד ותלמיד.
 - בחינת תרגול אחת ובחינת הדמיה ארצית.
 - העברת חומרי למידה, כולל שאלות לדוגמא.
 - כתיבת חומרי למידה מאושרים:
- אנתולוגיה מוזיקה קלאסית – במהלך המחצית הראשונה של שנת הלימודים תש"פ יעשה מאמץ להשלים את ספר האנתולוגיה אשר ילווה בדגמי הוראה דיגיטליים עדכניים ורלוונטיים.
- בחינת הבגרות בתש"פ תהיה בחינה ארצית חיצונית ותיבדק ע"י מערכים חיצוניים. באחריות מרכזי/ות המגמות והמרכזים הפדגוגיים בבתי"ס לדווח את ציוני ההערכה הפנימית והציון השנתי.
- במהלך שנת תש"פ יהיה על מורי תורת המוזיקה להמשיך לעבוד עם תלמידי כיתות יא בתש"פ על תכנת התיווי MuseScore לקראת שימוש בה בבחינה המקוונת בתש"פ א.

רסיטל בגרות תש"פ

[פרטים ונהלים לרסיטל חיצוני בהיקף של 5 יח"ל בלבד](#)

[מאגר יצירות לכלים השונים ע"פ תקופות.](#)

[מחווני הערכה של בוחני הרסיטל והסבר על מהלך בחינת הרסיטל - קלאסי](#)

[מחווני הערכה של בוחני הרסיטל והסבר על מהלך בחינת הרסיטל – ג'אז](#)

[סרטוני הסברה לרסיטל שירה בתחום ג'אז, פופ ורוק](#)

[עבודות רסיטל לדוגמא](#)

[תחרות מצטייני הרסיטלים לשנת תש"פ בתחום הקלאסי והג'אז](#)

תקצוב מגמות המוזיקה

תקצוב מגמות המוזיקה בתש"פ יהיה בהתאם לתקצוב החדש אשר אושר כבר בשנת הלימודים תשע"ז. התקצוב ייקבע בהתאם למספר התלמידים הלומדים במגמת המוזיקה ויעמוד על 0.34 ש"ש לכל תלמיד במגמה. התקצוב יועבר בהתאם לדיווח מרכז/ת המגמה והנהלת ביה"ס בטופס "ממשק נתוני מגמת המוזיקה".

קישור להורדת הממשק

השכלה כללית

עפ"י מדיניות משרד החינוך החל משנה"ל תשע"ה תחול בחטיבה העליונה חובת למידת מקצועות להשכלה כללית – חובת למידה, אשר מהווה תנאי לזכאות לתעודת בגרות. יוזמה זו פותחת בפנינו חלון הזדמנויות ייחודי להעניק שיעורי העשרה במוזיקה לתלמידי החטיבה העליונה, ובכך ליצור אצל התלמידים עניין וסקרנות להכרת תחומי מוזיקה שונים, שיהוו תשתית תרבותית, אמנותית ובנוסף יקרבו אותם לחבריהם במגמות המוזיקה.

מעורבות אישית וחברתית

תחום המוזיקה מטבעו הוא תחום המתקיים מתוך דיאלוג הדדי עם חברה וקהילה. מורים למוזיקה הם מובילי דרך בעשייה חברתית וקהילתית, והתלמידים משתתפים במהלך השנה באירועים קהילתיים רבים הן בביה"ס והן ביישוב.

- התלמידים הלומדים בקונסרבטוריונים יקבלו הכרה על פעילותם והופעותיהם הקהילתיות – תגמול של 30 שעות.

- החל משנת תשע"ז הוכרו תכניות נוספות בנושא מעורבות חברתית למגמות המוזיקה – [לפרטים לחץ כאן](#)
- [פיתוח מד"צים בתחום האומנויות](#)

מידע ואתרי שיתוף ברשת

נושא הפדגוגיה הדיגיטלית הינו תחום משמעותי ההולך ומתרחב בהובלת המזכירות הפדגוגית בכל תחומי הדעת. אנו מברכים על הכלים הדיגיטליים, שמאפשרים לנו לפתח מאגרי ידע ולהעמידם לרשות המורים במספר מוקדים: [פורטל התוכן של המזכירות הפדגוגית](#), [אתר מפמ"ר מוזיקה](#). מאגרים אלה ימשיכו להתפתח ולהתרחב גם בתש"פ. בשנה הקרובה תיפתח גם [סביבה מקוונת בנושא "למידה מבוססת פרויקטים" במוזיקה](#), שתציע מקורות מידע, דרכי הוראה, למידה והערכה וכן [סרטוני הרמוניה](#) ללימודי הרמוניה ביחידת הליבה. [וסרטוני היצירות המוזיקליות של תולדות היצירה המוזיקלית \(אנתולוגיה\)](#).

השתלמויות, כנסים וימי עיון במוזיקה

השתלמויות תש"פ

1. השתלמות מקוונת בלמידת חקר
2. השתלמות הרמוניה – הטמעת הסרטונים בהרמוניה
3. השתלמות ג'אז / פופ-רוק
4. השתלמות בנושא האנתולוגיה
5. השתלמות תיווי דיגיטלי – MuseScore
6. חינוך מיוחד

חובה על כל מגמה לוודא שלפחות נציג אחד עבר השתלמויות בהערכה חלופית. נושא זה ייבדק באמצעות מילוי הפרטים בממשק והשוואתם עם רשומות הפיקוח.

מועדי השתלמויות יפורסמו באמצעות הדוא"ל

קורס הכשרה לחונכי סטאז' בחינוך המוזיקלי

לתהליכי החונכות והליווי של מתמחי הוראה ועו"ה חדשים השפעה מכרעת על עיצוב זהותם המקצועית והשתלבותם במערכת. החונך לוקח חלק משמעותי בתהליך ההערכה של המתמחה בשנת הסטאז'. הקורס נועד להכשיר מורי מוזיקה וותיקים ומנוסים, שהינם בעלי אוריינטציה להדרכה, לתפקיד החונך והמלווה של מתמחים בחינוך המוזיקלי. התגמול עבור תפקיד החונך יינתן כחלק מן השכר המשולב, וכמו כן, ההכשרה לתפקיד תהווה תנאי לעיסוק בו.

גם בשנה"ל תש"פ יפתחו קורסי הכשרה לחונכי סטאז' בחינוך המוזיקלי. הרישום לקורס מותנה באישור המדריך המרכז הארצי והפניית המורה המועמד למרכזת הקורס.

רק חונכים בפועל בלבד רשאים להצטרף לקורס הכשרה המוכר לקידום מקצועי בהתאם לדרגתם:

חונך - קורס בסיס 30 ש"ש. חונכי סטאז' חדשים חייבים בקורס זה.

חונך מומחה - קורס 30 ש"ש.

חונך בכיר - קורס 30 ש"ש.

משנת תשע"ט התגמול הוסדר גם ברפורמת "עוז לתמורה".

התגמול מהווה חלק מהשכר הפנסיוני בהתאם ליחס הבא:

- מתמחה אחד 2.4% גמול מהשכר המשולב
- 2 מתמחים 4.8% מהשכר המשולב
- 3 מתמחים 7.2% מהשכר המשולב

מורים המבקשים לחונך מתמחים בשנה"ל תש"פ:

1. יש לוודא קיום התנאים הנדרשים למילוי תפקיד חונך המופיעים בחוזר מנכ"ל (5.2.9) - ראו [כא](#)
- * שימו לב - לסעיף ב' קיימת החרגה באמנויות
2. טרם צונת מתמחה יש להרשם [כא](#)
3. צונת אליכם מתמחה יש להרשם [כא](#)
4. מוזמנים להיכנס לאתר אגף הסטאז' - [כא](#)
5. להדרכה והסבר בנושא חונכי סטאז' היכנסו [לאתר מפמ"ר מוזיקה](#)

שמרו את היום

להלן פירוט מועדי אירועים מרכזיים בשנת הלימודים:

- דצמבר/ינואר 2019/20 - בחינת תרגול – תואמת למבנה בחינת הבגרות
- 29/12/2019 - יום עיון רכזי מגמות – מכללת לוינסקי
- ינו'-מרץ 2020 - יום מגמות בתזמורת הפילהרמונית הישראלית
- פברואר-אפריל 2020 - כנסי הרכבי מגמות ברחבי הארץ. פרטים יפורסמו במהלך ספטמבר
- מרץ-אפריל 2020 - קונצרט לתלמידי מגמות, התזמורת הסימפונית ראשל"צ.
- אפריל 2020 - "פסיפס ישראלי – מאלפים לאלופים"
- פברואר-אפריל 2020 - בחינת הדמיה ארצית - מועד מדויק יימסר מאגף הבחינות
- מאי-יוני 2020 - תחרות מצטיינים ב"אלמא"
- 29/06/2020 - בחינת בגרות ארצית מקוונת
- 01 ביולי 2020 - יום עיון רכזי מגמות במכללת לוינסקי

הצגת תוצרים במסגרת כינוסי הרכבים

אנו מבקשים להיערך לכינוסי הרכבים במסגרתם ניתן יהיה ליהנות מפירות הלמידה והיצירה של תלמידיכם- בינת השטח במיטבה. גם השנה תתבקש **כל מגמה** לשלוח בשלב ראשון הרכב מייצג אחד מהמגמה לכנס. פירוט מועדי הכנסים ישלח באמצעות הדוא"ל.

בסיכום הכנסים, ייבחרו מס' הרכבים להשתתף בערב הצגת "עבודות נבחרות" במרכז אלמא לאמנויות במסגרת כנס האמנויות ותחרויות המצטיינים השנתיות.

צוות הפיקוח וההדרכה על לימודי המוזיקה תש"פ

שם	תפקיד	טלפון נייד	מייל
בצלאל קופרוסר	מפמ"ר מוזיקה	050-3199367	betsalelku@education.gov.il
איילה רייכרט	ממונה על ת"ל ומפקחת על המוזיקה ממ"ד	050-6282468	ayalare2@education.gov.il
ד"ר תייסיר חדאד	מפקח על המוזיקה והאמנויות במגזר הערבי	050-6282878	taissirha@education.gov.il
רן נחום	מדריך מרכז ארצי	054-5632167	ran.nachum@gmail.com
נועם יעקובי	מדריך ארצי – קונסרבטוריונים, מודל מוזיקלי יישובי, נושאים דיגיטליים מקוונים	052-2805628	y-noam@bezeqint.net
גלינה לוקש	מדריכת רסיטלים	050-7748548	lukashga@education.gov.il
רון אתר	מדריך ארצי בתחום ההערכה החלופית	050-9455561	musicronmusic@gmail.com
אביטל ברנר	מדריכה ארצית למגמות בחינוך החרדי	052-6242624	talyb364@gmail.com
יורם אילן	מדריך בתחום יחידות התמחות ג'אז, פופ/רוק	054-9798222	yoramilan@gmail.com
מרב ברנר	מדריכה ארצית למגמות בחמ"ד	052-4664834	brenerim@gmail.com
טל וייס	מדריכה ארצית למגמות וחט"ב (התיישבותי)	054-2620148	talweiss.news@gmail.com
איה מזוז	מדריכה ארצית למגמות וחט"ב	054-7787946	ayamazuz@gmail.com
ענת חזות	מדריכה ארצית למגמות	052-3756690	Anatalpan@gmail.com
מיקי תוסיה כהן	מדריכה ארצית למגמות ייחודיות	054-4598010	mikitc@education.gov.il
בלאל בדארנה	מדריך מוזיקה ואמנויות במגזר הבדואי	053-4666167	belal@tzafonet.org.il

צוות הפיקוח שמח ללוות אתכם במסגרת פגישות אישיות, מחוזיות והשתלמויות

קישורים שימושיים:

- [קישור לעלונים – "בצליל מקוון"](#)
- [שירת קהילתית ברוח ה"קולום" כולל עיבודים, פסי קול ועיבודים לתזמורות וביג בנדים של השירים שיש להם עיבוד לשירת המונים](#)
- [שרים במקהלה](#)

בברכה,

בצלאל קופרוסר
מנהל תחום דעת מוזיקה
וצוות הפיקוח על הוראת המוזיקה